Наукові перспективи
Видавнича група



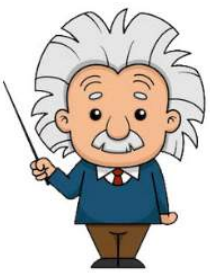




MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group

Svazek LXVI mezinárodní kolektivní monografie



Česká republika
2026

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)
Mezinárodní poradenská společnost "Sidcon" (Kyjev, Ukrajina)
Evropské lyceum "Vědecké perspektivy" (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „ Vědecká perspektiva “

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXVI mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2026

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
International Consulting company "Sidcon" (Kyiv, Ukraine)
European Lyceum "Scientific Perspectives" (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

66-th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2026

ISBN 978-617-8614-31-7
https://doi.org/10.52058/66-2026
UDC 001.32: 1/3] (477) (02)
C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 218/2026 ze dne 09. Pochod 2026)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači Google Scholar

Partnerskými akademickými mezinárodními vydavateli monografie jsou: TOJELT, Paradigm Journal a Shanlax International Journal of Education

Recenzenti:

Karel Nedbálek - doktor práv, profesor v oboru právo (**Česká republika**)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (**České republika**)
Iryna Zhukova -kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (**Ukrajina**)
Savvas Mavridis - profesor na Mezinárodní řecké univerzitě v oddělení marketingu a cestovního ruchu, Veřejná instituce (**Greece**)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (**Ukrajina**)
Humeir Huseyn Akhmedov - doctor of pedagogical sciences, professor (**Azerbaijan**)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (**Česká republika**)
Vladimír Bačišin - docent ekonomie (**Slovensko**)
Ahmet Selcuk Akdemir - doktor věd, profesor, Malatya Turgut Ozal University (**Turecko**)
Peter Ošváth - docent práva (**Slovensko**)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (**Ukrajina**)
Dina Dashevska - geolog, geochemik Praha, Česká republika (**Izrael**)
R. Ahmad Zaki El Islami - docent, PhD, profesor katedry vědy a vzdělávání, fakulty pedagogiky a vzdělávání, univerzity Sultan Ageng Tirtayasa **(Indonésie)**
Dr. Mutmaina - přednášející, univerzita Al Asyariah Mandar Sulawesi Barat, Indonésie, mimořádný profesor, katedra vzdělávání, univerzita GlobalNxt, Malajsie **(Malajsie)**
Said M. Ismail - PhD, profesor, profesor katedry angličtiny, fakulta přírodních a humanitních věd, univerzita prince Sattama bin Abdulazize, Al-Charj **(Saúdská Arábie)**
Galandarov, Vagif Kalender - MD, PhD, profesor, profesor katedry chirurgických nemocí, ázerbájdžánská lékařská univerzita **(Ázerbájdžán)**
Dr. Jane Gakenya Njoroge - profesor, Kenyatta University, **(Keňa)**
Diana Ibarra Santacruz - profesorka, University of Nariño, **(Kolumbie)**
Helda Alicia Hidalgo Davila - profesor, University of Nariño, **(Kolumbie)**

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: LXVI. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2026. str. 541

Svazek LXVI mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovnictví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

© Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2026
© Publishing Group „ Vědecká perspektiva “, 2026
© autoři článků, 2026

OBSAH

PŘEDMLUVA

ODDÍL 1.
VEŘEJNÁ SPRÁVA

§1.1 ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ПОЛІТИКИ ЗГУРТОВАНОСТІ ЄС: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ (**Кустова С.М.,** Київський національний університет імені Тараса Шевченка) 10

ODDÍL 2.
PEDAGOGIKA, VÝCHOVA, FILOZOFIE, FILOLOGIE

§2.1 PEDAGOGICAL APPROACHES TO TRAINING RESTAURANT BUSINESS STAFF IN EVENT ORGANIZATION (**Tonkonoh I.V.,** State University of Trade and Economics, **Katerusha O.V.,** State University of Trade and Economics) 46

§2.2 СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МУЗИКАНТІВ ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ (**Іваненко О.А.,** Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Кириленко Я.О.,** Київський столичний університет імені Бориса Грінченка) 71

ODDÍL 3.
PRÁVNÍ VĚDY

§3.1 INSTITUTIONAL AND LEGAL MECHANISM FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN UKRAINE: JUDICIAL, ADMINISTRATIVE AND NON-JUDICIAL DIMENSIONS (**Chudyk N.,** West Ukrainian National University) 87

§3.2 COMPARATIVE ANALYSIS OF INTERNATIONAL STANDARDS AND PRACTICES OF DEVELOPED COUNTRIES IN THE FIELD OF INTELLECTUAL PROPERTY (**Malets M.R.,** Lviv Polytechnic National University) 102



§3.3 ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES IN THE MECHANISM OF ENSURING NATIONAL SECURITY OF UKRAINE (**Slyvka M.M.,** Lviv Polytechnic National University) 112

§3.4 ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПРИЗУПИНЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ (**Галай В.О.,** Київський інститут Національної гвардії України) 122

ODDÍL 4.
PSYCHOLOGIE

§4.1 VERBALIZATION OF THE INNER EXPERIENCE OF THE BODILY SELF AS A RESOURCE OF BODILY SELF-AWARENESS AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING IN THE SALUTOGENIC APPROACH (**Krynychko V.V.,** H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University) 131

§4.2 СОЦІОАДАПТАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ (**Анплеєв А.Б.,** Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України) 176

§4.3 ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА В АСПЕКТІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ (**Дігтенко М.В.,** Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України) 188

§4.4 ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАДІЙНОСТІ ФАХІВЦІВ ПСИХОЛОГІВ (**Бабчук О.Г.,** Одеський державний університет внутрішніх справ, **Гульбс О.А.,** Одеський державний університет внутрішніх справ, **Кобець О.В.,** Одеський державний університет внутрішніх справ, **Лантух І.В.,** Харківський інститут Приватного акціонерного товариства «Міжрегіональна Академія управління персоналом») 205

§4.5 СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЧНИХ ПСИХОЛОГІВ У XXI СТ.: АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА МОДЕЛЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ (**Яцина О.Ф.,** ДВНЗ «Ужгородський національний університет») 249

ODDÍL 5.
HISTORIE A ARCHEOLOGIE

§5.1 АСТРОЛОГІЧНІ ТА АСТРОНОМІЧНІ ЗНАННЯ У ДАВНЬОМУ ЄГИПТІ: ГЕНЕЗИС, СТРУКТУРА ТА ВПЛИВ (**Кожолянко О.В.,** Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича) 262

§5.2 ДОКУМЕНТАЛЬНІ ПРАКТИКИ ГАЛИЧИНИ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ: СИСТЕМИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ, КОНТЕКСТ (**Ткач Л.М.,** Національний університет «Львівська політехніка») 278

ODDÍL 6.
EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU

§6.1 CREATIVE AND DIGITAL ECONOMY AS A STRATEGIC RESOURCE FOR INNOVATION AND VALUE CHAINS IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECOVERY AND EUROPEAN INTEGRATION (**Dankevych A.,** Zhytomyr Polytechnic State University) 290

§6.2 DIGITAL COMPETENCIES AS A FACTOR IN ENHANCING THE INNOVATION POTENTIAL OF ECONOMIC ENTITIES (**Derhaliuk M.,** National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute") 320

§6.3 FORMATION OF AN ADAPTIVE RESILIENCE MODEL IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECOVERY: ECONOMIC AND LEGAL DIMENSION (**Kantsir V.,** Lviv Polytechnic National University, **Kantsir I.,** Lviv Polytechnic National University) 360

ODDÍL 7.
TECHNICKÉ VĚDY

§7.1 MODIFICATION OF IRON-CARBON ALLOYS WITH COMPLEX MODIFIERS CONTAINING RARE-EARTH METALS (**Bosyi M.V.,** Central Ukrainian National Technical University) 374



§2.2 СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МУЗИКАНТІВ ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

(**Іваненко О.А.,** Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, **Кириленко Я.О.,** Київський столичний університет імені Бориса Грінченка)

Вступ. Проблема синтезу традицій та інновацій у фаховій підготовці музикантів набуває особливої актуальності в умовах глобалізації й цифровізації культурного простору та трансформації освітніх парадигм. Музична освіта як складова культурної політики України виступає не лише засобом формування професійної компетентності, а й чинником культурної самоідентифікації особистості. У сучасному соціокультурному середовищі музикант постає як носій традицій, інтерпретатор історичної спадщини та активний учасник інноваційних мистецьких процесів. У цьому контексті особливої ваги набуває здатність системи мистецької освіти забезпечувати органічну єдність історично сформованих виконавських шкіл, національно-стильових ознак та новітніх педагогічних і технологічних підходів.

Глобалізаційні процеси спричиняють інтенсивний міжкультурний обмін, унаслідок чого відбувається взаємопроникнення мистецьких традицій, розширюється доступ до світового музичного репертуару, з'являються нові формати творчої комунікації. Водночас посилюється ризик нівелювання національної специфіки, стандартизації освітніх моделей та втрати автентичних культурних маркерів. Саме тому синтез традицій і новацій у підготовці музикантів повинен ґрунтуватися на принципі культурної доцільності, коли інноваційні засоби не витісняють традицію, а слугують інструментом її актуалізації в сучасному контексті.

Теоретичні основи розуміння культурної самоідентифікації висвітлюються у наукових дослідженнях, де наголошується на динамічному

характері ідентичності як процесу постійного формування, що відбувається через взаємодію історичної пам'яті та актуальних соціокультурних практик. Ідентичність не розглядається як стабільна або фіксована категорія, вона конструюється у дискурсивному полі культури, зокрема через художні та мистецькі прояви. Для музиканта це означає, що професійний розвиток тісно пов'язаний із усвідомленням власної культурної приналежності та здатністю відтворювати національний музичний код у процесі інтерпретаційної діяльності [1].

В українському контексті проблема культурної ідентичності, в умовах модернізації культури, порушувалася в аспекті необхідності збереження духовної самобутності народу в умовах ідеологічного та культурного тиску. Це стосувалося взаємозв'язку мови, культури та національної свідомості, що є релевантними й для музичної освіти, адже музика виступає своєрідною формою «звучної мови» народу, що акумулює його історичний досвід, емоційно-ціннісні орієнтири та естетичні ідеали.

У численних наукових дослідженнях музична освіта осмислюється як цілісний культурний феномен, у межах якого доводиться інтонаційна природа музичного мистецтва та його нерозривний зв'язок із соціально-історичними умовами розвитку суспільства. Інтонація трактується як смислотворчий чинник, що акумулює духовний досвід епохи, ментальні особливості народу та специфіку культурного середовища. Такий підхід дає підстави розглядати музичний твір не лише як естетичну форму, а як своєрідний носій культурної пам'яті, у якому закодовано історичні, ціннісні й світоглядні орієнтири.

У системі професійної підготовки музикантів це зумовлює потребу в поглибленому стилістичному аналізі музичних текстів, уважному вивченні історичного контексту їх створення та формуванні інтерпретаційних умінь,



що враховують національно-інтонаційну специфіку. Такий підхід сприяє розвитку цілісного художнього мислення майбутнього фахівця, здатного адекватно відтворювати й осмислювати культурні смисли музичного твору.

Таким чином, теоретичний аналіз засвідчує, що синтез традицій і новацій у фаховій підготовці музикантів є не лише педагогічною стратегією, а й культурно-ідентифікаційним механізмом. Він забезпечує спадкоємність поколінь, актуалізацію національної музичної спадщини та водночас відкритість до світових мистецьких процесів, формуючи цілісну, духовно зрілу та професійно мобільну особистість музиканта.

Виклад основного матеріалу. Традиція у філософському розумінні – це механізм культурної пам'яті, що забезпечує спадкоємність духовних цінностей, норм і смислів у часовому вимірі. Дане поняття не зводиться лише до відтворення усталених форм, а передбачає їх осмислене прийняття й інтерпретацію новими поколіннями. За визначенням Г.-Г. Гадамера, традиція є не перешкодою, а умовою розуміння, оскільки формує «горизонт інтерпретації», у межах якого відбувається діалог із минулим [2]. Отже, традиція постає як жива комунікативна структура, що поєднує досвід попередників із сучасним культурним контекстом.

У мистецькій освіті традиція виконує аксіологічну, методологічну та ідентифікаційну функції. Аксіологічна функція полягає у збереженні системи естетичних цінностей, стилістичних норм, виконавських ідеалів. Методологічна – у передаванні перевірених часом педагогічних принципів і технологій навчання. Ідентифікаційна – у формуванні професійної спільноти, що усвідомлює свою належність до певної виконавської школи або культурної традиції.

У музичній педагогіці традиція виявляється через збереження виконавських шкіл, методичних підходів, репертуарної політики, а також через

специфіку художнього мислення. Наприклад, київська фортепіанна школа, сформована під впливом європейських традицій романтизму та неокласицизму, поєднує академічність виконавської техніки з тонким відчуттям національної інтонаційності. Передача виконавського досвіду від педагога до студента відбувається не лише через формальні інструкції, а й через особистісний приклад, інтерпретаційну культуру, художню етику. Саме в цьому полягає феномен «школи» як живої традиції.

Водночас традиція в мистецькій освіті не є статичною. Вона трансформується під впливом соціокультурних змін, наукових відкриттів і художніх експериментів і є системою символічних форм, що постійно реконструюються в актуальному культурному досвіді. Таким чином, традиція в музичній освіті є динамічним процесом інтерпретації, що передбачає одночасне збереження та оновлення.

Інновація ж у мистецькій освіті розглядається як процес цілеспрямованого оновлення змісту, методів і форм навчання відповідно до нових суспільних потреб. Й. Шумпетер визначав інновацію як рушійну силу розвитку системи, що забезпечує її якісні зміни [3]. Перенесене у сферу педагогіки, це поняття означає впровадження нових освітніх технологій, організаційних моделей та підходів до формування компетентностей.

У сучасній музичній освіті інновації проявляються у використанні цифрових платформ для дистанційного навчання, програм для нотного набору та аранжування, віртуальних студій звукозапису, інтерактивних методик аналізу музичних творів. Значного поширення набувають міждисциплінарні проєкти, що поєднують музику з театром, медіамистецтвом, хореографією, цифровим дизайном. Інноваційність також виявляється у зміщенні акценту з репродуктивного навчання на розвиток творчої автономії, критичного мислення та здатності до імпровізації.



Проте інновація не може бути самоціллю. Вона набуває педагогічної цінності лише тоді, коли інтегрується у традиційну систему професійної підготовки, не руйнуючи її ціннісного ядра. Надмірна орієнтація на технологічні новації без урахування художньо-естетичних засад може призвести до формалізації навчального процесу та втрати глибини інтерпретації. Саме тому актуальним є пошук гармонійного співвідношення між традиційною академічною школою та сучасними освітніми практиками.

Синтез традицій та інновацій забезпечує баланс між збереженням культурної спадщини та відкритістю до нових форм мистецької комунікації. Він передбачає не механічне поєднання старого і нового, а їхню органічну взаємодію, за якої традиція стає основою для творчого переосмислення, а інновація – засобом її актуалізації. У такому підході мистецька освіта постає як простір діалогу епох, стилів і технологій, що формує професійно компетентного, культурно свідомого та інноваційно мислячого музиканта.

Національна музична спадщина як основа культурної самоідентифікації. Формування культурної самоідентичності музиканта відбувається через глибоке занурення в національний музичний контекст, що включає історичну спадщину, фольклорні джерела, професійну композиторську школу та виконавські традиції. Національна музична культура є не лише сукупністю художніх текстів, а й системою символів, інтонаційних моделей, жанрових архетипів, які відображають духовний досвід народу. Саме через опанування цієї системи майбутній музикант усвідомлює власну приналежність до певної культурної спільноти.

Українська музична традиція яскраво представлена творчістю Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Левка Ревуцького, які інтегрували фольклорні інтонації в професійну музику, заклавши підвалини національної композиторської школи. Їхня творчість стала прикладом органічного

поєднання народнопісенних джерел із європейськими формотворчими принципами. Так, у спадщині Лисенка простежується глибока увага до мелодики української пісні, що трансформується у складні симфонічні та оперні форми; Стеценко розвивав традиції духовної музики, поєднуючи канонічність із національною інтонаційною специфікою; Ревуцький створив зразки симфонізму, в яких фольклорні мотиви набувають масштабного драматургічного розвитку.

Національна музична спадщина виконує функцію культурного коду, що зберігає історичну пам'ять і транслює її через інтонаційні структури. У цьому контексті важливою є думка Філарета Колесси, який підкреслював, що народна пісня відображає світоглядні засади народу, його етичні норми та естетичні ідеали [4]. Фольклор виступає своєрідною «матрицею» професійної музики, адже саме в ньому формуються первинні інтонаційні моделі, ритмічні формули, ладові структури, що згодом переосмислюються композиторами.

Фольклор як першооснова музичної культури формує етнічну ідентичність через механізми емоційної пам'яті. Народна пісня, дума, колядка чи веснянка несуть у собі не лише мелодичний матеріал, а й певний тип світосприйняття, закодований у тексті та музичній структурі. У процесі професійної підготовки музикантів звернення до автентичного фольклору сприяє розвитку глибинного інтонаційного слуху, здатності відчувати ладово-мелодичні особливості національної музики, розуміти її образно-смисловий підтекст.

Використання фольклорного матеріалу в освітньому процесі має багатовимірний характер. По-перше, воно реалізується через вивчення обробок народних пісень, що дозволяє простежити шлях трансформації первинного матеріалу в академічному середовищі. По-друге, через аналіз



автентичних записів, що сприяє формуванню навичок стилістично адекватного виконання. По-третє, через практику імпровізації та аранжування, яка активізує творче мислення студентів і допомагає осмислити фольклор як живий процес, а не музейний експонат.

Особливу роль у формуванні культурної самоідентичності відіграє історичний контекст розвитку національної музики. Усвідомлення етапів становлення української композиторської школи, впливу суспільно-політичних подій на мистецькі процеси, боротьби за збереження культурної самобутності сприяє формуванню ціннісного ставлення до професії. Музикант починає сприймати себе не лише як виконавця, а як продовжувача традиції, відповідального за її збереження та розвиток.

Водночас національна музична спадщина не повинна розглядатися ізольовано від світового культурного процесу. Її значущість розкривається у діалозі з іншими музичними культурами. Порівняльний аналіз українських фольклорних інтонацій із європейськими музичними традиціями дозволяє студентам глибше усвідомити унікальність власної культури. Такий підхід сприяє формуванню відкритої, але водночас укоріненої ідентичності, що поєднує національну самобутність із готовністю до міжкультурної комунікації.

У процесі навчання використання фольклорного матеріалу сприяє розвитку інтонаційного мислення, відчуття стилю та історичної пам’яті. Студенти навчаються розпізнавати характерні ладові обороти, метроритмічні структури, особливості вокальної орнаментики, що формує їхню стилістичну чутливість. Крім того, звернення до народної музики активізує емоційно-ціннісну сферу, адже вона безпосередньо пов’язана з родинними, обрядовими та історичними традиціями.

Таким чином, національна музична спадщина виступає фундаментом культурної самоідентифікації музиканта. Вона забезпечує спадкоємність

поколінь, формує професійну відповідальність і сприяє становленню цілісної особистості, здатної поєднувати глибоке знання традиції з творчим її переосмисленням у сучасному мистецькому просторі. Саме через інтеграцію фольклорних і професійних надбань у систему фахової підготовки забезпечується органічний зв'язок між минулим і майбутнім національної музичної культури.

Інноваційні технології у фаховій підготовці музикантів. Сучасний етап розвитку мистецької освіти характеризується активним впровадженням цифрових технологій, що суттєво трансформують зміст, форми та методи фахової підготовки музикантів. Цифровізація освітнього простору сприяє розширенню доступу до навчальних ресурсів, оновленню педагогічного інструментарію та формуванню нових професійних компетентностей, пов'язаних із медіаграмотністю, звукорежисурою, аранжуванням та дистанційною комунікацією. Онлайн-платформи, віртуальні студії звукозапису, цифрові нотні бібліотеки, інтерактивні програми для розвитку слуху та ритму створюють умови для індивідуалізації навчання, самостійної роботи студентів і безперервного професійного вдосконалення.

Однією з ключових ознак інноваційності сучасної музичної освіти є інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у традиційний академічний процес. Використання програм для нотного набору та аранжування, цифрових аудіостанцій, платформ для відеоконференцій дозволяє поєднувати індивідуальні заняття з елементами дистанційного навчання, що особливо актуально в умовах глобальних соціальних викликів. Віртуальні майстер-класи за участю провідних виконавців і педагогів розширюють освітній простір, забезпечуючи студентам можливість долучатися до світового професійного досвіду.

Цифрові технології також змінюють характер виконавської діяльності. Сучасний музикант дедалі частіше працює в умовах мультимедійного



середовища, поєднуючи акустичне звучання з електронними ефектами, відеорядом, інтерактивними сценічними елементами. Це вимагає від системи фахової підготовки формування нових компетентностей – здатності працювати з електронними інструментами, програмним забезпеченням, розуміння принципів звукозапису та цифрової обробки звуку. Таким чином, інноваційність виявляється не лише у використанні технічних засобів, а й у зміні професійної ролі музиканта як мультифункціонального митця.

Великий вплив на модернізацію музичної освіти в Україні справили концепції, які наголошують на активній діяльнісній участі студента в освітньому процесі. Принцип «навчання через практику» у мистецькій підготовці реалізується через практично орієнтовані завдання, творчі проєкти, ансамблеву діяльність, імпровізацію та сценічні виступи. Використання інтерактивних методик, проєктного навчання та інтегративних форм роботи сприяє формуванню суб'єктної позиції студента, розвитку відповідальності за власний результат, навичок самоаналізу та рефлексії, а також стимулює творче мислення та автономність у професійній діяльності.

Проєктний підхід, зокрема, дозволяє інтегрувати різні види мистецтва та дисципліни – історію музики, теорію, виконавство, композицію, менеджмент культури. Студенти можуть створювати тематичні концертні програми, мультимедійні вистави, освітні музичні подкасти або авторські аранжування народних пісень із використанням сучасних технологій. Така діяльність сприяє розвитку креативності, комунікативних навичок і вміння працювати в команді, що є невід'ємними складниками професійної компетентності сучасного музиканта.

Інноваційний потенціал також виявляється через використання міжкультурного підходу, який дозволяє органічно поєднувати українську музичну традицію з глобальними мистецькими практиками. Дослідження

творчості Бела Бартока демонструє складну взаємодію фольклорних джерел із модерністськими техніками, показуючи, як народна музика може бути творчо переосмислена в межах сучасних стилістичних систем. Це слугує наочним прикладом синтезу традиційних та новаторських елементів у музичному мистецтві [5].

Барток, ґрунтуючи свою творчість на глибокому вивченні фольклору Центральної та Східної Європи, демонструє, що національна ідентичність може проявлятися через сучасні гармонічні, ритмічні та фактурні засоби. Використання таких прикладів у навчальному процесі сприяє формуванню у студентів здатності мислити в категоріях культурного діалогу, порівнювати інтонаційні системи різних народів і усвідомлювати як універсальні, так і унікальні риси музичної мови.

Міжкультурний підхід у поєднанні з цифровими технологіями створює нові можливості для міжнародної співпраці: спільні онлайн-концерти, культурно-мистецькі проєкти, дистанційні ансамблі. Це розширює професійний горизонт студентів, сприяє формуванню толерантності та відкритості до різноманіття культурних практик. Водночас інтеграція у світовий простір не повинна призводити до втрати національної самобутності, а має базуватися на глибокому знанні власної музичної традиції.

Отже, інноваційні технології у фаховій підготовці музикантів охоплюють як технічні засоби, так й педагогічні стратегії, що змінюють характер освітнього процесу. Вони сприяють формуванню творчо активної, технологічно компетентної та культурно свідомої особистості, здатної поєднувати традиційні цінності з новітніми формами мистецької діяльності. Саме в гармонійному поєднанні інноваційних ресурсів із національною культурною основою вбачається перспективний шлях розвитку сучасної музичної освіти.



Модель синтезу традицій та інновацій. Модель синтезу традицій та інновацій у фаховій підготовці музикантів постає як цілісна педагогічна система, спрямована на гармонійне поєднання історично сформованих виконавських і методичних надбань із сучасними освітніми технологіями та творчими практиками. Її концептуальна основа полягає в усвідомленні того, що традиція і новація не є антагоністичними категоріями, а перебувають у діалектичній взаємодії: традиція забезпечує глибинну змістову основу професійної діяльності, тоді як інновація відкриває можливості для її актуалізації в нових соціокультурних умовах.

Модель синтезу передбачає:

- збереження академічної виконавської школи;
- інтеграцію фольклорного матеріалу в сучасні аранжування;
- використання цифрових технологій;
- розвиток творчої автономії студента.

Академічна виконавська школа є основою професійної підготовки музиканта. Вона акумулює досвід поколінь, усталені технічні прийоми, принципи інтерпретації та художньо-естетичні критерії. Збереження цієї школи не означає консервацію форм, а передбачає їх творче осмислення. У межах моделі синтезу традицій і новацій академічність розглядається як фундамент, що забезпечує якість виконання, стильову адекватність та глибину художнього прочитання твору.

Важливою складовою є формування у студентів поваги до історії виконавського мистецтва, аналізу інтерпретаційних традицій, порівняння різних виконавських підходів. Такий аналіз сприяє усвідомленню спадкоємності мистецького досвіду та формує відповідальне ставлення до професії. Академічна школа виступає своєрідним «культурним каркасом», що утримує ціннісну стабільність у процесі впровадження інновацій.

Другим компонентом моделі є інтеграція фольклорного матеріалу в сучасний музичний простір. Йдеться не лише про виконання обробок народних пісень, а й про створення нових аранжувань із використанням сучасних гармонічних, ритмічних і фактурних засобів. Такий підхід сприяє оновленню традиції, її адаптації до сучасних художніх запитів.

Інтеграція фольклору у професійну підготовку дозволяє студентам глибше відчути інтонаційну природу національної музики, розвинути стильову чутливість і креативність. Водночас сучасне аранжування фольклорних мелодій формує навички композиційного мислення, роботи з формою, тембром, фактурою. Таким чином, традиція не лише зберігається, а й набуває нових форм існування.

Третій елемент моделі пов'язаний із активним використанням цифрових технологій у навчальному процесі. Йдеться про застосування програм для нотного набору, цифрових аудіостанцій, онлайн-платформ для дистанційного навчання, віртуальних бібліотек, інтерактивних тренажерів слуху. Цифрове середовище розширює можливості самостійної роботи студентів, сприяє індивідуалізації освітнього маршруту та розвитку технічної компетентності.

Водночас цифровізація не повинна підміняти живий творчий процес. У межах моделі синтезу вона розглядається як інструмент підтримки та розширення традиційних форм навчання. Наприклад, запис власного виконання з подальшим аналізом допомагає студенту усвідомити особливості своєї інтерпретації, скоригувати технічні та виразові аспекти. Таким чином, технологія стає засобом саморефлексії та професійного зростання.

Четвертий компонент моделі – розвиток творчої автономії студента. Сучасний музикант має бути не лише виконавцем, а й інтерпретатором, дослідником, організатором мистецьких проєктів. Формування автономії



передбачає створення умов для самостійного вибору репертуару, розроблення авторських програм, участі у творчих експериментах.

У цьому контексті ключову роль відіграє педагог, який виступає посередником між традицією та інновацією. Він не обмежується передачею знань і професійних навичок, а також формує у студентів світоглядні орієнтири та спрямовує їх до усвідомлення культурної відповідальності. Освіта, таким чином, має забезпечувати передачу символічних кодів культури, що визначають ідентичність спільноти. У межах музичної підготовки це реалізується через усвідомлене опанування національних інтонаційних моделей, жанрових архетипів і стилістичних норм, що закладають основу професійної та культурної самосвідомості майбутнього музиканта.

Педагогічна взаємодія в межах моделі синтезу ґрунтується на принципах партнерства, діалогу та рефлексії. Студент розглядається як активний суб'єкт освітнього процесу, здатний до творчого переосмислення традиції. Водночас педагог допомагає зберегти ціннісну основу професійної діяльності, запобігаючи поверхневому засвоєнню інновацій.

Синтез традицій та інновацій сприяє формуванню цілісної особистості музиканта, здатного до міжкультурного діалогу та творчої самореалізації. Такий фахівець володіє ґрунтовною академічною підготовкою, усвідомлює національну культурну спадщину, водночас відкритий до новітніх мистецьких практик і технологічних рішень.

Цілісність виявляється у поєднанні професійної майстерності, культурної самосвідомості та інноваційного мислення. Музикант стає не лише виконавцем, а й носієм культурної пам'яті, здатним транслювати її у сучасному мистецькому просторі. У такому вимірі модель синтезу традицій та інновацій постає як стратегічна основа розвитку сучасної мистецької

освіти, спрямована на збереження культурної спадщини та її творче оновлення в умовах глобалізованого світу.

Висновки. Таким чином, традиція та інновація в системі музичної освіти не є протилежними або взаємовиключними явищами. Навпаки, вони функціонують як взаємодоповнювальні категорії, що забезпечують цілісність і динамічний розвиток фахової підготовки музикантів. Традиція виконує роль стабілізуючого чинника, який гарантує спадкоємність професійних цінностей, збереження виконавських шкіл, національно-стильових ознак та історично сформованих педагогічних принципів. Інновація ж забезпечує відкритість освітньої системи до сучасних викликів, оновлення змісту й методів навчання, адаптацію до змін у культурному та технологічному середовищі. Їх органічна взаємодія створює підґрунтя для сталого розвитку мистецької освіти.

Оскільки національна музична спадщина виступає фундаментом культурної самоідентифікації музиканта, саме через опанування фольклорних джерел, творчості національних композиторів, традицій виконавських шкіл формується усвідомлення власної культурної приналежності, історичної спадкоємності та професійної відповідальності. Національна музика постає не лише об’єктом вивчення, а й носієм символічних кодів культури, що впливають на формування ціннісних орієнтацій, художнього мислення та інтерпретаційної культури майбутнього фахівця. Саме через глибоке засвоєння традиції забезпечується внутрішня цілісність професійної особистості музиканта.

Разом із тим обґрунтовано, що інноваційні технології істотно розширюють професійні можливості майбутніх музикантів та сприяють їх інтеграції у світовий культурний простір. Використання цифрових ресурсів, інтерактивних методик, дистанційних форм навчання, мультимедійних



засобів підвищує ефективність освітнього процесу, сприяє індивідуалізації навчання та формуванню нових компетентностей. Інновації дозволяють студентам долучатися до міжнародних мистецьких проєктів, брати участь у глобальних творчих ініціативах, презентувати власну культурну традицію в міжкультурному діалозі. Водночас ефективність їх застосування залежить від гармонійного поєднання з академічними засадами підготовки.

Саме поєднання традиційних і новаторських підходів створює сучасну модель фахової підготовки музиканта, у якій гармонійно поєднуються історична пам'ять, національна самобутність та творчий потенціал. Така модель сприяє розвитку у студента творчої автономії, здатності до критичного мислення, глибокої інтерпретаційної рефлексії та усвідомлення культурних контекстів. Вона спрямована на підготовку музиканта нового типу – професіонала, який володіє високим рівнем виконавської майстерності, водночас усвідомлює свою роль як носія культурної спадщини та активного учасника сучасного мистецького життя.

Отже, синтез традицій і інновацій у фаховій підготовці музикантів виступає стратегічним напрямом розвитку мистецької освіти, що забезпечує не лише збереження національної музичної спадщини, а й її творче оновлення та адаптацію до умов глобалізованого культурного середовища.

Список використаних джерел:

1. Бенч О. Музичне мистецтво українського зарубіжжя в постатях// Мистецтвознавчі записки. Збірник наукових праць. Державна Академія керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 15. Київ : Міленіум, 2009. С.10-17.

2. Gadamer H.-G. Truth and Method. New York: Continuum, 1988. 594 p. Hall S. Questions of Cultural Identity. London: Sage, 1996. 222 p.

3. Schumpeter J. The Theory of Economic Development. Cambridge: Harvard University Press, 1934. 255 p.

4. Колесса Ф. Музикознавчі праці. К.: Наукова думка, 1970. 310 с.

5. Bartók B. Essays. London: Faber & Faber, 1976. 512 p.

6. Бенч О.Г., Іваненко О.А., Гринишин М.В. Українське мистецтво й освіта в зарубіжжі: досвід видатних митців і педагогів / «Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі»: науковий журнал Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Київ, 2024. В.9. С. 57-59

7. Кириленко, Я., Клюба, Р. (2025). Виконавсько-інтерпретаційний стиль Квітки Цісик у контексті української пісенної традиції. Fine Art and Culture Studies, 1, С. 88–96.